

College van Beroep voor de Examens

Maastricht, 8 september 2025

Zaaknummer 2025.314

UITSpraak van het College van Beroep voor de Examens inzake het beroep van [REDACTED], woonachtig te [REDACTED] ([REDACTED] hierna te noemen appellante, tegen het besluit van 18 juni 2025 van de examencommissie van University College Maastricht van de Universiteit Maastricht, hierna te noemen verweerder, inhoudende het opleggen van een sanctie wegens geconstateerde fraude bij de herkansingopdracht voor het vak Dialogues in Philosophy: Thinking Difference - Feminism and Decolonialism (HUM3054), welke sanctie bestaat uit het ongeldig verklaren van de ingediende opdracht, het onthouden aan appellante van een herkansingsmogelijkheid, het verplicht schrijven van een reflectieopdracht en het opnemen van een officiële aantekening van het besluit in het studentendossier.

TEN AANZIEN VAN DE PROCEDURE EN DE FEITEN

1. Bij e-mailbericht van 9 juli 2025, via het Complaints Service Point (hierna: CSP) ingekomen bij het College van Beroep voor de Examens (hierna: CBE) op dezelfde dag, tekent appellante beroep aan tegen het besluit van verweerder, welk besluit betrekking heeft op het opleggen van een sanctie wegens geconstateerde fraude bij de herkansingopdracht voor het vak Dialogues in Philosophy: Thinking Difference - Feminism and Decolonialism (HUM3054), welke sanctie bestaat uit het ongeldig verklaren van de ingediende opdracht, het onthouden aan appellante van een herkansingsmogelijkheid, het verplicht schrijven van een reflectieopdracht en het opnemen van een officiële aantekening van het besluit in het studentendossier (hierna: het bestreden besluit). Het bestreden besluit dateert van 18 juni 2025.
2. Bij e-mailbericht van 18 juli 2025 heeft het CBE de ontvangst van het beroepschrift van appellante bevestigd. In dit bericht heeft het CBE aan appellante verzocht om een kopie, dan wel een screenshot, van het bestreden besluit toe te zenden, waarop de publicatiedatum duidelijk zichtbaar is, alsmede een ingevuld en ondertekend beroepsformulier. Reden hiervoor is dat het beroepschrift op dit moment niet voldoet aan de formele vereisten, zoals neergelegd in artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en artikel 5 van het Reglement van Orde van het College van Beroep voor de Examens van de Universiteit Maastricht (hierna: RvO). Aan appellante is een termijn gesteld tot uiterlijk 24 juli 2025 om de gevraagde informatie aan te leveren.
3. Bij e-mailbericht van 20 juli 2025 stuurt appellante de gevraagde informatie.
4. Bij e-mailbericht van 22 juli 2025 stuurt het CBE aan appellante een ontvangstbevestiging en legt de verdere procedure uit.
5. Bij e-mailbericht van 22 juli 2025 zendt het CBE het beroep van appellante door naar verweerder voor schikking en verweer. In dit bericht verzoekt het CBE verweerder om het CBE uiterlijk 12 augustus 2025 te informeren over de minnelijke schikking. Mocht er niet worden gekomen tot een minnelijke schikking merkt het CBE daarin reeds op dat onderhavig beroep behandeld zal worden in de zitting van het CBE op 8 september 2025 en dat dientengevolge uiterlijk op 25 augustus 2025 het verweerschrift door verweerder moet zijn ingediend bij het CBE.
6. Bij e-mailbericht van 8 augustus 2025 verzoekt verweerder een uitstel van 3 weken in verband met zomervakantie. In het e-mailbericht van 13 augustus 2025 bericht het CBE aan verweerder

dat een uitstel van 3 weken niet mogelijk is in verband met de zittingsdatum. Het CBE verleent uitstel voor de uitkomst van het schikkingsgesprek tot 28 augustus 2025, 12.00 uur.

7. Bij e-mailbericht van 12 augustus 2025 heeft appellante het CBE verzocht om informatie omtrent de voortgang van het schikkingsgesprek. Het CBE heeft daarop bij e-mailbericht van 13 augustus 2025 aan appellante bericht dat het geen rol vervult bij de planning van schikkingsgesprekken met verweerder.
8. Bij e-mailbericht van 26 augustus 2025 informeert verweerder het CBE dat er niet is gekomen tot een minnelijke schikking. Vervolgens heeft het CBE appellante verzocht aan te geven of zij haar beroep wenste voort te zetten, waarna appellante bij e-mailbericht van 28 augustus 2025 het CBE heeft bericht haar beroep voort te zetten.
9. Bij e-mailbericht van 28 augustus 2025 zijn partijen uitgenodigd voor de (online) hoorzitting op 8 september 2025.
10. Het beroep is behandeld ter zitting van het CBE op 8 september 2025, waarbij appellante is verschenen. Namens appellante is eveneens verschenen, [REDACTED], [REDACTED] appellante die namens appellante het woord zal voeren (hierna: gemachtigde). Namens verweerder zijn verschenen, [REDACTED], [REDACTED], en [REDACTED] le [REDACTED] [REDACTED] is ter zitting verschenen als toehoorder.

STANDPUNTEN PARTIJEN

11. Ter toetsing ligt voor de vraag of verweerder in redelijkheid tot het bestreden besluit heeft kunnen komen. Het CBE overweegt daartoe, gelet op de stukken en het verhandelde ter zitting als volgt.
12. Appellante voert in het beroepschrift aan dat verweerder ten onrechte heeft vastgesteld dat zij opzettelijk fraude heeft gepleegd bij de herkansing van de paperopdracht voor het vak Dialogues in Philosophy: Thinking Difference – Feminism and Decolonialism (HUM3054). Volgens appellante heeft verweerder naar aanleiding van het gesprek van 17 juni 2025 ten onrechte geconcludeerd dat zij een onjuiste academische methode heeft toegepast en daarbij gebruik heeft gemaakt van Artificial Intelligence (hierna: AI) om vooraf vastgestelde argumenten te bevestigen, in plaats van haar betoog te baseren op eigen, kritisch beoordeelde academische literatuur. Appellante stelt daarentegen dat zij uit eigen beweging heeft gemeld dat zij, wegens tijdsdruk en het uitvallen van haar computer, geen toegang had tot haar referentiemateriaal. Om die reden heeft zij gebruikgemaakt van ChatGPT, uitsluitend teneinde twee eerder geraadpleegde bronnen te achterhalen en daaruit de benodigde citaten te kunnen opnemen. Volgens appellante is het daarom onjuist te stellen dat zij het onderzoeksproces heeft omgekeerd of AI heeft ingezet om haar argumenten te onderbouwen. AI heeft geen rol gespeeld in het schrijven van de paper of in de analyse van de gebruikte literatuur, aldus appellante. Verder stelt appellante dat zij geen gelegenheid heeft gekregen de notulen van het gesprek te controleren of te corrigeren. Zij wijst erop dat dit, mede gezien haar autisme, tot misverstanden heeft geleid en dat dergelijke situaties voor haar bijzonder belastend en belemmerend zijn. Tot slot merkt appellante op dat er structurele tekortkomingen bestaan in de wijze waarop de Universiteit Maastricht fraudeonderzoeken voert. Studenten worden uitgenodigd voor gesprekken zonder dat zij toereikend worden geïnformeerd over het doel, het proces, de toepasselijke regels of hun rechten, waaronder de mogelijkheid om notulen te controleren. Hierdoor ontbreekt er voor studenten adequate juridische bescherming, terwijl de Universiteit Maastricht in deze context openbaar gezag uitoefent met potentieel ingrijpende gevolgen. Verweerder zou volgens appellante daarom zorg moeten dragen voor volledige

transparantie en waarborging van de rechtsbescherming van studenten, zoals bij veel andere universiteiten gebruikelijk is. Gelet op vorenstaande verzoekt appellante het CBE om het bestreden besluit te heroverwegen.

13. Verweerder voert in het verweerschrift aan dat de examinerator van het betreffende vak melding heeft gemaakt van mogelijk ongeoorloofd gebruik van AI door appellante bij de herkansingsopdracht. Ter onderbouwing hiervan zijn de door de examinerator gemaakte notities en kanttekeningen bij de opdracht overgelegd, alsmede een Turnitin rapport, een detectietool voor AI, waarin een AI-score van 36% is vastgesteld. De examinerator constateerde onder meer inconsistenties in de tekst, verwijzingen naar bronnen die niet steeds aansloten bij de argumentatie, een verwarrende structuur en stijlverschillen tussen de door Turnitin als AI-gebaseerd aangemerkte passages en de overige tekst. Zo zouden de betreffende passages in vloeiender Engels zijn opgesteld en minder taalfouten bevatten. Op grond van artikel 23b Regels & Richtlijnen Maastricht School of Liberal Arts and Sciences 2024/2025 (hierna: R&R) heeft verweerder een onderzoek ingesteld en appellante uitgenodigd voor een gesprek op 17 juni 2025. Volgens verweerder heeft appellante daarbij verklaard ChatGPT te hebben gebruikt voor het genereren en lokaliseren van referenties en bronnen, en dat zij wegens tijdgebrek niet alle artikelen zelf had kunnen doornemen. Tevens gaf appellante aan niet op de hoogte te zijn van het AI-beleid. Verweerder wijst er echter op dat het blokboek ondubbelzinnig bepaalt dat AI-gebruik niet is toegestaan, anders dan voor spelling- en grammaticacontrole. Verweerder achtte sprake van een bewuste overtreding en achtte dit reeds voldoende grond om de herkansingopdracht ongeldig te verklaren. Gelet op de al ver gevorderde studievoortgang van appellante en de indruk - gebaseerd op de stukken, de toelichting van de examinerator en tegenstrijdigheden in appellantes verklaringen - dat het AI-gebruik verder ging dan erkend, is het frauduleus handelen als ernstig aangemerkt. Verweerder stelt dat er geen aanleiding bestond tot matiging van de sanctie. Omdat het een herkansing betrof, behaalde appellante het vak niet. Verweerder onderkent de ingrijpende gevolgen, maar stelt dat de academische integriteit dient te prevaleren. Het verweer van appellante dat zij ChatGPT slechts heeft gebruikt om verloren bronnen terug te vinden, volgt verweerder niet, nu die bronnen ook via bijvoorbeeld Google Scholar beschikbaar waren en dit de geconstateerde stijlverschillen, ongeadresseerde statements en mismatches tussen bron en het argument niet kunnen verklaren. Voor zover appellante stelt dat zij de notulen niet heeft kunnen corrigeren, verwijst verweerder naar de gevolgde procedure zoals verdisconteerd in de R&R. Na afloop van het gesprek is een samenvatting van de belangrijkste punten verstrekt en is toegelicht hoe studenten hun rechten kunnen uitoefenen. Verweerder stelt voorts dat de R&R beschikbaar zijn voor studenten. Ten aanzien van mogelijke onjuistheden van AI-detectietools erkent verweerder de beperkingen, maar wijst zij op aanvullend onderzoek en de deskundigheid van de examinerator bij het vaststellen van AI-gebruik. In samenhang met appellantes eigen erkenningen en tegenstrijdige verklaringen bood dit volgens verweerder voldoende grond om de opdracht ongeldig te verklaren en de genoemde sancties op te leggen.
14. Naar aanleiding van bovenstaande, concludeert verweerder dat het bestreden besluit in stand dient te blijven.

VERSLAG TER ZITTING D.D. 8 september 2025

15. De standpunten van partijen worden herhaald. Gemachtigde voert daartoe het volgende aan. Ten eerste stelt gemachtigde dat verweerder de op de procedure toepasselijke vereisten heeft geschonden door appellante bij de uitnodiging voor het eerste gesprek onvoldoende te informeren. Appellante is volgens hem niet duidelijk meegedeeld dat zij werd verdacht van fraude wegens het gebruik van AI, noch is zij gewezen op haar rechten, de toepasselijke regels of de mogelijkheid een onafhankelijke derde mee te nemen naar het gesprek. Evenmin is appellante vooraf geïnformeerd over het feit dat van het gesprek notulen zouden worden opgesteld en op welke wijze deze tot stand

zouden komen. Deze informatie had, aldus gemachtigde, aan appellante verstrekt moeten worden. Appellante verkeerde volgens hem in de veronderstelling dat zij was uitgenodigd in verband met een verdenking van plagiaat, en werd tijdens het gesprek geheel verrast door de verdenking van AI-gebruik en daarmee frauduleus handelen. Dit heeft bij haar tot aanzienlijke stress geleid. Ten tweede voert gemachtigde aan dat de notulen van het gesprek gebrekkig en in strijd met het recht zijn. Zij bevatten geen vermelding van tijd, plaats of aanwezigen, zijn niet ondertekend door de betrokken partijen en appellante is niet in de gelegenheid gesteld de inhoud te corrigeren. Bovendien heeft verweerder, ondanks verzoek daartoe, deze notulen niet aan appellante verstrekt. Ten derde stelt gemachtigde dat verweerder het schikkingsgesprek onredelijk heeft vertraagd. Dit gesprek heeft immers pas na 12 augustus 2025 plaatsgevonden, zonder dat appellante daarvoor toestemming had verleend. Verweerder heeft volgens hem ten onrechte aangenomen dat zij het recht had om dit gesprek uit te stellen. Ten vierde betoogt gemachtigde dat verweerder zich tijdens de gesprekken onprofessioneel en respectloos heeft gedragen, onder meer door te lachen en zich op ironische wijze uit te laten. Tevens stelt hij dat verweerder zich onvoldoende heeft voorbereid, nu zij niet alle relevante stukken voorafgaand aan het gesprek had gelezen. Ten vijfde voert gemachtigde aan dat verweerder haar geheimhoudingsplicht heeft geschonden door informatie over de onderhavige zaak te delen met medewerkers van de Universiteit Maastricht die geen lid zijn van de examencommissie noch bij de zaak betrokken waren. Gemachtigde stelt hiervan kennis te hebben genomen doordat een medewerker van de Universiteit Maastricht hem, in het kader van zijn werkzaamheden bij een Finse universiteit, hierover heeft aangesproken. Ten zesde betoogt gemachtigde dat verweerder onvoldoende bewijs heeft geleverd dat de paperopdracht van appellante door middel van AI is gegenereerd. Volgens hem zijn AI-detectietools onbetrouwbaar, met name wanneer factoren als academische schrijfstijl, een niet-Nederlandse achtergrond of een neurodivergente positie een rol spelen. Daarnaast wijst gemachtigde erop dat er zes kenmerken zouden kunnen duiden op het gebruik van AI, te weten: het gebruik van niet-bestaande bronnen, onjuiste details in referenties, inconsistent gebruik van opmaak, al te algemene bronnen, onwaarschijnlijke combinaties en zogenaemde 'mismatched content'. In het geval van appellante doet zich volgens hem geen van deze kenmerken voor, behoudens mogelijk het laatstgenoemde. Verweerder heeft echter niet duidelijk gemaakt waarom er sprake zou zijn van mismatched content. Voorts merkt gemachtigde op dat appellante weliswaar niet volledig heeft voldaan aan de instructies van de cursus, maar dat dit geen schending van academische integriteit oplevert. Haar werk, hoewel in meerdere opzichten slordig, is gebaseerd op academische literatuur die zij via de bibliotheek heeft verzameld voordat haar computer defect raakte, en op haar eigen kritische lezing en analyse daarvan. Volgens hem heeft verweerder derhalve ten onrechte aangenomen dat sprake is van intentionele fraude. Tot slot voert gemachtigde ter zitting aan dat de opgelegde sanctie disproportioneel is, hetgeen heeft geleid tot reputatieschade en sociaal-economische problemen voor appellante, terwijl slechts sprake is van een geringe overtreding.

16. Verweerder voert het volgende aan. Volgens verweerder heeft gemachtigde enkele referenties overgelegd die verwijzen naar een document met informatie over AI-detectietools. Verweerder stelt kritische bedenkingen te hebben bij dit document, aangezien het slechts een enkele studie betreft waarin vraagtekens worden geplaatst bij de betrouwbaarheid van dergelijke tools. Verweerder onthoudt zich van een oordeel over de vraag of AI-detectietools in het algemeen wel of niet deugdelijk functioneren, maar merkt op dat hij twijfels heeft bij de kwaliteit van het door gemachtigde overgelegde document en het daaraan ten grondslag liggende onderzoek. Voorts benadrukt verweerder dat dit punt in wezen niet ter zake doet. In het blokboek van het vak is immers expliciet bepaald dat studenten geen enkele vorm van AI mogen gebruiken bij het genereren van tekst. Volgens verweerder heeft appellante erkend dat zij AI heeft gebruikt bij het opstellen van haar paper. Daarnaast heeft zij tijdens een van de gesprekken aangegeven dat zij het blokboek niet heeft gelezen. Voorts voegt verweerder toe dat zij zich nooit enkel baseren op de score van AI-detectietool van Turnitin. Verweerder wijst erop dat Turnitin bij twijfel uitgaat van het voordeel voor de auteur

van het stuk. Bovendien is de tekst van de paper door de examinerator beoordeeld. Deze heeft als vakinhoudelijk expert verschillende problemen in de paper aangekaart, maar deed dit in het kader van de beoordeling van de herkansingsopdracht. Volgens de examinerator zou de opdracht in ieder geval onvoldoende zijn geweest, los van de vraag of sprake was van AI-gebruik. Omdat echter door Turnitin een melding werd gegenereerd over mogelijk AI-gebruik, heeft verweerder op die grond fraude vastgesteld.

17. Het CBE heeft appellante ter zitting gevraagd naar een specifiek citaat in haar paper, te weten: "Rather than transforming institutions, it tries to reclaim power only from the very institutions that made it powerless in the first place" (Ortega, 2016, p. 55). Het CBE merkt op dat dit citaat niet overeenkomt met het genoemde paginanummer. Het CBE vraagt appellante of hier wellicht sprake is van een fout van haar kant. Appellante erkent dat dit waarschijnlijk het geval is en geeft aan dat zij slordig is geweest bij de bronvermelding. Het CBE heeft zich hierbij beperkt tot dit enkele voorbeeld en heeft geen oordeel gegeven over de juistheid van de overige citaten of bronvermeldingen. Voorts vraagt het CBE naar een van de boeken die appellante heeft gebruikt en naar de wijze waarop zij bepaalde literatuur heeft gevonden. Appellante verklaart dat zij via het onderwijs scans van literatuur heeft ontvangen en dat sommige artikelen mogelijk via een DOI toegankelijk waren.
18. Het CBE vraagt appellante voorts naar de door haar erkende inzet van AI, in het bijzonder wat zij precies tijdens de gesprekken heeft toegegeven. Appellante verklaart dat zij heeft erkend haar schrijfoopdracht te zijn kwijtgeraakt en dat zij de precieze citaten opnieuw moest terugvinden, zodat zij deze correct kon opnemen in haar paper. Hiervoor diende zij ook de oorspronkelijke bronverwijzingen terug te halen. Zij geeft aan dat zij ChatGPT heeft gebruikt om specifieke referenties te achterhalen met betrekking tot literatuur die zij reeds had geraadpleegd.
19. Het CBE verzoekt verweerder aan te geven welk bewijs er bestaat dat appellante gebruik heeft gemaakt van AI. Verweerder voert aan dat appellante zou hebben verklaard de verwijzingen naar de geraadpleegde literatuur te zijn kwijtgeraakt, maar niet de paper zelf. Tevens zou appellante hebben gesteld over een bijzonder goed geheugen te beschikken, waardoor zij in staat zou zijn geweest de inhoud van de literatuur nog letterlijk te reproduceren, doch daarbij een AI-tool nodig te hebben gehad om de specifieke referenties te achterhalen. Volgens verweerder was dit tegenstrijdig. Daarnaast merkt verweerder op dat appellante tijdens de besprekingen zou hebben erkend daadwerkelijk een AI-tool te hebben gebruikt, hetgeen volgens het blokboek nadrukkelijk verboden was, behoudens toepassing ten behoeve van grammatica- of spellingscontrole.
20. Het CBE vraagt verweerder naar de door de gemachtigde aangehaalde kenmerken waaraan gebruik van AI herkend kan worden, en welk van deze kenmerken in dit geval relevant is daar gemachtigde stelt dat geen van de genoemde kenmerken hier van toepassing is. Het CBE vraagt verweerder of zij zich daarin kunnen vinden. Verweerder antwoordt dat zij daar op dit moment niet op kunnen ingaan, nu dit nieuwe informatie betreft. Wel benadrukt verweerder dat zij zich hebben laten adviseren door de examinerator, als inhoudelijk expert, en dat zij op diens deskundigheid hebben vertrouwd. Verweerder stelt aan de gemachtigde voor om alsnog de kenmerken van AI-gebruik naast de paperopdracht te leggen en deze vergelijking te maken. Gemachtigde reageert hierop dat verweerder reeds vanaf het begin van deze procedure op de hoogte had moeten zijn van deze kenmerken en deze analyse zelf had moeten uitvoeren daar, verweerder in dit verband gesteld dat onregelmatigheden in de bronvermeldingen voor hem aanleiding zijn geweest om het gebruik van AI vast te stellen. Verweerder heeft hieraan toegevoegd dat meerdere personen met expertise het werk van appellante hebben beoordeeld en dat de examinerator heeft vastgesteld dat buiten redelijke twijfel vaststaat dat sprake was van fraude.

21. Het CBE merkt op dat verweerder in de paper van appellante passages heeft gemarkeerd die volgens een AI-tool zouden zijn gedetecteerd. Het CBE stelt echter dat verweerder ten aanzien van de afzonderlijk gemarkeerde passages geen concrete en inhoudelijke motivering heeft verstrekt waaruit zou moeten blijken waarom deze daadwerkelijk als door AI gegenereerd moeten worden beschouwd. Verweerder heeft erkend dat een dergelijke specifieke toelichting per passage ontbreekt. Verweerder verklaart dat de examinerator in algemene zin onder meer heeft gewezen op onvolledige of onjuiste paginanummers en inhoudelijke onnauwkeurigheden. Daarnaast verwijst verweerder in dit verband opnieuw naar het Turnitin-rapport, waarin een score van 36% werd vastgesteld. Verder stelt verweerder dat appellante zelf heeft erkend AI te hebben gebruikt om bronnen te lokaliseren, hetgeen expliciet in strijd is met de voorschriften.
22. Gemachtigde voert aan dat verweerder onvoldoende kennis heeft van de kenmerken van AI-gebruik en deze ook niet op juiste wijze heeft toegepast. Bovendien betwist de gemachtigde dat appellante ooit zou hebben gesteld de literatuur letterlijk te hebben onthouden. Appellante zou slechts de algemene inhoud van bepaalde artikelen hebben kunnen reproduceren en heeft verklaard ChatGPT enkel te hebben gebruikt om op basis van deze thematische kennis de betreffende artikelen terug te vinden. De gemachtigde benadrukt dat de paper slordigheden bevat en dat appellante sommige artikelen onjuist heeft geïnterpreteerd, maar dat dit geen bewijs vormt voor AI-gebruik. Volgens hem heeft verweerder op dit punt een onjuiste conclusie getrokken.

BEOORDELING

23. Alvorens over te gaan tot voornoemde toetsing, stelt het CBE vast dat het bestreden besluit is genomen op 18 juni 2025, te weten: het opleggen van een sanctie wegens geconstateerde fraude bij de herkansingopdracht voor het vak Dialogues in Philosophy: Thinking Difference - Feminism and Decolonialism (HUM3054), welke sanctie bestaat uit het ongeldig verklaren van de ingediende opdracht, het onthouden aan appellante van een herkansingsmogelijkheid, het verplicht schrijven van een reflectieopdracht en het opnemen van een officiële aantekening van het besluit in het studentendossier. Het beroepschrift is derhalve tijdig ingediend.

Voorts constateert het CBE dat voldoende belang aanwezig is voor het behandelen van het voorliggende beroep.

24. Uit artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW volgt dat de examencommissie – indien een student fraudeert – de betrokkene het recht kan ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste één jaar. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief beëindigen. Ingevolge het derde lid stelt de examencommissie regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden bedoeld in het tweede lid, en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.
25. Artikel 5.14, eerste lid, van de Onderwijs- en Examenregeling Maastricht School of Liberal Arts and Sciences 2024/2025 (hierna: OER) bepaalt dat indien de examencommissie vaststelt dat een student fraude heeft gepleegd met betrekking tot een tentamen of een onderdeel daarvan, de examencommissie passende maatregelen zal nemen. Artikel 5.14, derde lid, van de OER bepaalt dat nadere regels met betrekking tot deze maatregelen zijn vastgelegd in de R&R.

Aan de opdracht(en) van artikel 7.12b, derde lid, van de WHW en artikel 5.14, derde lid, van de OER, heeft de examencommissie uitvoering gegeven in de R&R. In artikel 24a en 24b van de

geldende R&R worden voornoemd WHW-artikel en OER-artikel nader uitgewerkt en het gebruik van AI nader uitgewerkt.

In artikel 24a, eerste lid, van de R&R is het volgende (vertaald) bepaald omtrent het gebruik van AI: tenzij uitdrukkelijk anders vermeld in het cursusmateriaal of de syllabus, is het niet toegestaan generatieve kunstmatige intelligentie, waaronder maar niet beperkt tot GPT-x, ChatGPT (Plus) en BARD, te gebruiken voor het genereren van inhoud die wordt ingezet bij tentamenvragen of opdrachten op een wijze waardoor de beoogde leerdoelen niet kunnen worden beoordeeld. Het tweede lid van artikel 24a R&R bepaalt dat, indien het gebruik van generatieve AI wel is toegestaan, dit alsnog moet worden gemeld, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld in het cursusmateriaal, de syllabus of de opdracht. Artikel 24b R&R regelt voorts op welke wijze de examencommissie mag handelen indien sprake is van fraude.

Volgens recente jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft de examencommissie de taak om op objectieve en deskundige wijze vast te stellen of een student voldoet aan de voorwaarden die in de onderwijs- en examenregeling worden gesteld over kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad als bedoeld in artikel 7.10a van de WHW. Het opleggen van sancties bij fraude heeft tot doel te bewerkstelligen dat een student daadwerkelijk die kennis en vaardigheden opdoet en dat de student voldoet aan de specifieke gedragsnormen die hij of zij geacht wordt als professional te ontwikkelen binnen het curriculum van de opleiding. De gestelde regels hebben naar hun aard een vormend en opvoedend karakter en de sancties op overtredingen van die regels hebben daarmee ook een pedagogisch en disciplinair karakter en zijn zodoende herstellend van aard (ECLI:NL:RVS:2025:1831, r.o. 10).

De Afdeling wijst erop dat, gelet op het uniform overtredersbegrip, ook voor herstelsancties geldt dat buiten redelijke twijfel vast moet komen te staan dat de student heeft gefraudeerd (ECLI:NL:RVS:2023:2067, r.o. 7.3) (ECLI:NL:RVS:2025:1831, r.o. 11.3).

De Afdeling benadrukt daarnaast dat het besluit om een student een herstelsanctie op te leggen moet voldoen aan de eisen die de Awb en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur daaraan stellen. In het bijzonder dient getoetst te worden aan het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel (ECLI:NL:RVS:2025:1831, r.o. 11.1).

Het zorgvuldigheidsbeginsel verplicht de examencommissie om voorafgaand aan de beslissing alle feiten en gegevens over de gedraging die aanleiding geeft tot het opleggen van een sanctie en de betrokken belangen te vergaren. Hierbij is ook van belang dat de student die informatie tijdig ontvangt, zodat hij daarop kan reageren. Het motiveringsbeginsel verplicht de examencommissie om kenbaar te maken welke regel is overtreden en te specificeren en te omschrijven hoe de student de overtreding heeft begaan. Het moet voor de student duidelijk zijn waarom de sanctie wordt opgelegd. Het is hierbij aan de examencommissie om te onderbouwen dat een student de regels heeft overtreden (ECLI:NL:RVS:2025:1831, r.o. 11.1). In het kader van het evenredigheidsbeginsel moet de examencommissie meewegen dat een beslissing op grond van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW, een voor de student belastend besluit is. Naarmate de nadelige gevolgen van de opgelegde sanctie zwaarder zijn voor de student, zal de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel intensiever moeten zijn (ECLI:NL:RVS:2022:285, r.o. 7.9-7.10) (ECLI:NL:RVS:2025:1831, r.o. 11.2).

26. Het CBE ziet zich voor de vraag gesteld of de feiten en omstandigheden zoals deze voorliggen de conclusie kunnen dragen dat buiten redelijke twijfel is komen vast te staan dat appellante heeft gefraudeerd. Die vraag beantwoordt het CBE bevestigend. Daartoe overweegt het CBE dat de door de AI-detectietool Turnitin gerapporteerde score van 36% betrekking heeft op zowel passages die in

hun geheel door AI lijken te zijn gegenereerd als op passages die vermoedelijk door AI zijn geparafraseerd. Voorts heeft appellante zelf verklaard gebruik te hebben gemaakt van ChatGPT. De examinerator heeft bovendien in een notitie uiteen gezet welke inconsistenties in de bronvermelding in de ingediende opdracht zijn aangetroffen en welk verschil in schrijfstijl is geconstateerd tussen de door de AI-detectietool geïdentificeerde zinnen en de overige tekst. Het CBE stelt daarnaast vast dat in het blokboek van het betreffende vak duidelijke en ondubbelzinnige richtlijnen zijn opgenomen omtrent het gebruik van AI-toepassingen zoals ChatGPT. Daarin is expliciet bepaald dat AI uitsluitend mag worden gebruikt voor grammatica- en spellingscontrole, en niet voor het vinden of verwerken van relevante bronnen. Appellante had derhalve redelijkerwijs behoren te weten dat het door haar toegepaste gebruik van AI in strijd was met de geldende voorschriften en derhalve ongeoorloofd moet worden geacht. Dat appellante heeft nagelaten om het blokboek te lezen, komt voor eigen risico van appellante. Dat appellante eveneens geen intentie had om te frauderen, is voor het opleggen van een sanctie op grond van artikel 7.12b, tweede lid, WHW niet relevant (zie onder meer uitspraak van het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs van 7 januari 2015, CBHO 2014/217, r.o. 2.4.2).

27. Het CBE is tevens van oordeel dat verweerder het besluit voldoende heeft gemotiveerd. Uit de dossierstukken en het ter zitting verhandelde blijkt dat aan appellante is toegelicht op welke gronden het vermoeden van fraude is gebaseerd, waaronder de AI-score van Turnitin, haar eigen verklaring over het gebruik van ChatGPT en de notities van de examinerator waarin discrepanties in de opdracht zijn aangekaart. Het CBE acht deze elementen voldoende aanknopingspunten om in buiten redelijke twijfel vast te stellen dat sprake is van fraude.
28. Gelet op de dossierstukken en het verhandelde ter zitting is het CBE van oordeel dat het besluit van verweerder op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen en in overeenstemming is met de voorgeschreven procedure van artikel 24b, zesde lid, R&R. Naar aanleiding van de signalen van de AI-detectietool en de bevindingen van de examinerator is een onderzoek ingesteld. Voorts heeft een gesprek met appellante plaatsgevonden, waarin zij heeft erkend gebruik te hebben gemaakt van AI, hetgeen expliciet is verboden in het blokboek. Daarnaast heeft de examinerator uiteengezet welke inconsistenties in de door appellante ingediende schrijfopdracht naar voren zijn gekomen.
29. Voorts beoordeelt het CBE of het bestreden besluit in strijd is met het evenredigheidsbeginsel. Het CBE stelt vast dat verweerder naar aanleiding van de vastgestelde fraude de volgende sancties heeft opgelegd: het ongeldig verklaren van de door appellante ingediende herkansingsopdracht, het onthouden van de mogelijkheid tot het maken van een nieuwe herkansingsopdracht, het opleggen van de verplichting tot het schrijven van een reflectieopdracht alsmede het opnemen van een officiële aantekening van het besluit in het studentendossier. Ten aanzien van het ongeldig verklaren van de herkansingsopdracht is het CBE van oordeel dat verweerder hiermee niet in strijd heeft gehandeld met het evenredigheidsbeginsel. Artikel 24b, zevende lid, R&R bepaalt dat verweerder de bevoegdheid heeft om een tentamen of opdracht ongeldig te verklaren indien sprake is van fraude. Nu buiten redelijke twijfel is komen vast te staan dat appellante heeft gefraudeerd, acht het CBE deze sanctie evenredig. Met betrekking tot het onthouden van een nieuwe herkansingsmogelijkheid acht het CBE dit eveneens een evenredige maatregel, nu appellante juist bij de herkansingsopdracht fraude heeft gepleegd. Dat deze sanctie voor appellante leidt tot studievertraging en daarmee aanzienlijke nadelige gevolgen, is naar het oordeel van het CBE een inherent gevolg van het frauduleus handelen in geval van een herkansingsopdracht. Ten aanzien van het opnemen van een aantekening van het officiële besluit in het studentendossier overweegt het CBE dat artikel 24b, tiende lid, R&R voorschrijft dat in geval van fraude een aantekening in het studentendossier wordt opgenomen. Ook deze sanctie acht het CBE derhalve evenredig. Ten slotte stelt het CBE vast dat voor het opleggen van de verplichting tot het schrijven van een reflectieopdracht geen grondslag

kan worden gevonden in de WHW noch in de R&R. Het CBE is dan ook van oordeel dat verweerder deze sanctie niet had mogen opleggen.

30. Het voorgaande leidt ertoe dat het bestreden besluit van 18 juni 2025 niet in zijn geheel stand kan houden. Het CBE is van oordeel dat het beroep van appellant gedeeltelijk gegrond is.
31. Met deze uitspraak komen de aan appellante opgelegde maatregelen gedeeltelijk te vervallen. In stand blijft de ongeldigverklaring van de herkansingsopdracht voor het vak Dialogues in Philosophy: Thinking Difference – Feminism and Decolonialism (HUM3054), het onthouden aan appellante van de mogelijkheid tot het maken van een herkansingsopdracht en het opnemen van een officiële aantekening van het besluit in het studentendossier. De verplichting tot het schrijven van een reflectieopdracht vervalt.

UITSpraak

Het College van Beroep voor de Examens beslist op grond van artikel 7.61 WHW als volgt.

Het college:

- I. verklaart het beroep van appellante deels gegrond; en
- II. vernietigt het bestreden besluit van 18 juni 2025 van de examencommissie gedeeltelijk, namelijk voor zover het besluit ziet op het moeten schrijven van de reflectieopdracht; en
- III. bepaalt dat de ongeldigverklaring van de herkansingsopdracht voor het vak Dialogues in Philosophy: Thinking Difference – Feminism and Decolonialism (HUM3054), het onthouden aan appellante van de mogelijkheid tot het maken van een herkansingsopdracht en het opnemen van een officiële aantekening van het besluit in het studentendossier in stand blijven; en
- IV. zendt afschrift van deze uitspraak aan partijen.

Aldus besloten door het College van Beroep voor de Examens, bestaande uit:

- [redacted], voorzitter
- [redacted] en
- [redacted], leden

In aanwezigheid van [redacted], secretaris, in vergadering bijeen op 8 september 2025.

Het College van Beroep
voor de Examens,

de secretaris,

[redacted]

de voorzitter,

[redacted]

Voor eensluidend afschrift,

[redacted]

c.c. - partijen

Tegen een beslissing van het College van Beroep voor de Examens kan door een betrokkene binnen 6 weken na verzending van deze beslissing beroep ingesteld worden bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Gelieve daarbij uw naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres te vermelden.

Het griffierecht van bedraagt 53 Euro.

Voor meer informatie zie www.raadvanstate.nl/studentenzaken